

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

Quicksan Wet natuurbescherming

Herenland West

Opheusden

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming Herenland West, Opheusden

Opdrachtgever	Gemeente Neder-Betuwe Postbus 20 4043 ZG Opheusden
Rapportnummer	19736.001
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	14 november 2022
Opsteller	De heer J.N.C.M. Koumans, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer M.G. van Essen-Kok, BSc
Paraaf	

Daarom Econsultancy

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	5
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	6
4.1	Zorgplicht	6
4.2	Soortenbescherming.....	6
4.3	Gebiedsbescherming.....	7
4.4	Houtopstanden	8
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	9
5.1	Vogels.....	9
5.2	Vleermuizen	11
5.3	Overige zoogdieren	13
5.4	Reptielen	15
5.5	Amfibieën.....	16
5.6	Vissen	18
5.7	Ongewervelden	18
5.8	Planten	19
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING.....	20
6.1	Broedvogels.....	20
6.2	Vleermuizen	21
6.3	Overige zoogdieren	22
6.4	Algemene grondgebonden zoogdieren.....	23
6.5	Amfibieën.....	23
6.6	Grote modderkruiper	24
6.7	Algemene vissoorten en amfibieën	24
6.8	Grote vos.....	25
7	TOETSING AAN GEBIEDSBESCHERMING.....	26
7.1	Natura 2000	26
7.2	Natuurnetwerk Nederland.....	27
8	HOUTOPSTANDEN	28
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES.....	29

Bijlage 1	toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
Bijlage 2	verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente Neder-Betuwe opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming in het Herenland West te Opheusden.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijzing en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 4 ha) ligt aan de Hamsestraat 77, te Opheusden. Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 171.008$, $Y = 437.993$. In figuur 2-1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2-1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie (rode vlak).

De noordkant van de onderzoekslocatie bestaat grotendeels uit graslanden waarlangs enkele C-watgangen (sloten) lopen richting het zuiden. Daar monden ze uit in een A-watgang die stroomt van oost naar west. Op het noordelijke deel staat ook een woonhuis met tuin en twee grote schuren. In de noordwestelijke hoek staat groen in de vorm van bomen, en struwelen. De zuidkant van de onderzoekslocatie betreft enkel grasland.

Ten oosten van de onderzoekslocatie is een woonwijk aanwezig. Ten noorden en westen bevinden zich agrarische percelen en bedrijven en woonhuizen. Ten zuiden ligt een watervlak met daarachter een trainspoor.

In figuur 2-2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2-3 t/m figuur 2-8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2-2. Luchtfoto onderzoeklocatie en directe omgeving.

Figuur 2-3. Grote schuur aan de zuidkant van de onderzoeklocatie.

Figuur 2-4. Het groen aan de noordwestkant van de onderzoeklocatie.

Figuur 2-5. Grasland centraal op de onderzoeklocatie met aan de westkant een sloot.

Figuur 2-6. De onderzoeklocatie vanuit het zuidwesten gezien met aan de rechterkant de A-watergang.

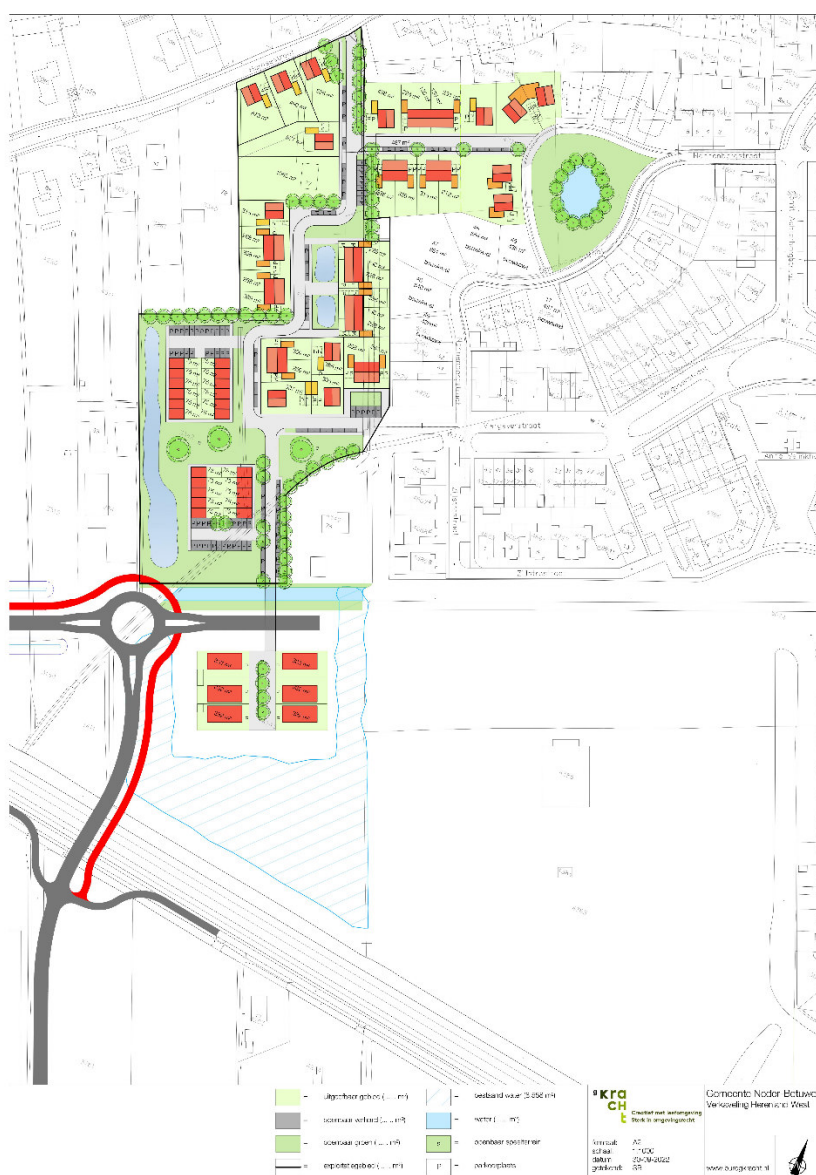
Figuur 2-7. Het grasland aan de zuidkant van de onderzoeklocatie met ten zuiden daarvan een watervlak.

Figuur 2-8. Grote schuur aan de noordkant van de onderzoeklocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een woonwijk te realiseren op de onderzoekslocatie. Hiervoor zal de onderzoekslocatie grotendeels bouwrijp gemaakt worden en de watergangen gedempt. Het woonperceel van de Hamsestraat 77 blijft in de huidige staat behouden en is daarom buiten beschouwing gelaten tijdens de onderhavige quickscan. De onderstaande figuur 2-9 is een schets afgebeeld van het stedenbouwkundig plan. Dit ontwerp is nog niet het eindproduct van het project.

Figuur 2-9. Schets van het stedenbouwkundig plan. Bron: BuroGKracht

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 20 september 2022. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedsbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Aan de rand van de bebouwde kom vlakbij het agrarisch buitengebied kunnen dit zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil en wespandief. Van deze soorten kan de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze slechtvalk broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen, welke niet op de onderzoeklocatie aanwezig zijn.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespandief

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie waarnemingen gedaan van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespandief. Deze soorten zijn allen voor hun nesten afhankelijk van (hoge) boomopstand. De hoge bomen op en rondom de onderzoekslocatie konden door het dichte bladerdek niet (volledig) onderzocht worden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Verstoring ten aanzien van roofvogels, ransuil en roek is niet op voorhand uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Steenuil en kerkuil

De graslanden op de onderzoekslocatie vormen geschikt foerageergebied voor de mogelijk in de buurt voorkomende steen- en kerkuilen. Op de onderzoekslocatie zelf zijn geen nestlocaties aanwezig.

Wat betreft de kerkuil is het uitgesloten dat de voorgenomen werkzaamheden leiden tot verstoring van essentieel foerageergebied van de kerkuil. Kerkuilen maken namelijk gebruik van een groot foerageergebied (60 - 1100 ha), in die omtrek is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van agrarisch gebied buiten de bebouwde kom van Opheusden. De voorgenomen werkzaamheden leiden dan ook niet tot het verloren gaan van essentieel foerageergebied van in de omgeving voorkomende kerkuilen.

De steenuil daarentegen foerageert binnen een straal van maximaal 300 meter rondom hun nest. Gezien de graslanden op de onderzoekslocatie geschikt zijn als foerageergebied en er in een straal van 300 meter niet zoveel soortgelijke gebieden aanwezig zijn, zou in het geval van een verblijfplaats nabij de onderzoekslocatie de graslanden een essentieel foerageergebied kunnen zijn voor de aanwezige steenuilen. Daarbij is volgens de NDDF in 2017 een territorium vastgesteld van de steenuil op 50 meter afstand van de onderzoekslocatie. Negatieve effecten ten aanzien van de steenuil zijn dus niet op voorhand uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Huismus

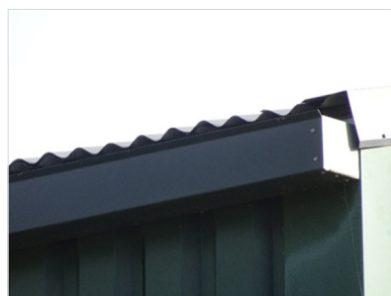
De huismus is een typische gebouwbewonende koloniebroeder. De nesten worden zowel binnen als buiten de bebouwde kom waargenomen. De grote schuur aan de noordkant van de onderzoekslocatie heeft geschikte dakgoten die huismussen toegang kunnen geven tot binnen in de schuur waar muren/draagbalkconstructies aanwezig zijn waarop de huismus kan broeden (zie figuur 5-1 en 5-2). De zuidelijke schuur lijkt ook geschikte dakgoten te hebben (zie figuur 5-3), gezien een interne inspectie tijdens het veldbezoek niet mogelijk was zijn mogelijke geschikte nestlocaties niet uit te sluiten. Negatieve effecten ten aanzien van de huismus zijn op voorhand niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5.1 Dakgoot van de noordelijke grote schuur die de huismus toegang geeft tot binnen de schuur.

Figuur 5.2 Binnenkant noordelijke grote schuur met muren/draagbalkconstructies waarop de huismus zou kunnen broeden.

Figuur 5.3 Dakgoot van de zuidelijke grote schuur die huismus mogelijk toegang geeft tot ruimtes onder het dak/in de schuur.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is een gebouwbewonende koloniebroeder, welke zijn nesten in de bebouwde kom heeft. Op de onderzoekslocatie zijn geen geschikte nestgelegenheden aangetroffen voor gierzwaluwen. De daken van de grote schuren bevatten geen overhangende dakpannen en er zijn geen nisjes of spleten aanwezig (met een vrije aanvliegroute) waar gierzwaluwen gebruik van kunnen maken. Negatieve effecten ten aanzien van de gierzwaluw als gevolg van de voorgenomen plannen zijn dan ook uitgesloten.

Grote gele kwikstaart

De grote gele kwikstaart broedt en foerageert voornamelijk aan oevers van (snelstromende) beken en rivieren, maar ook wel aan stilstaand water, bij voorkeur met loofbomen omzoomd. De soort broedt in een nis in een muur of onder een brug, bij boomwortels of andere structuren in oevers of in speciale nestkasten. Op de oever van de A-watgang op de onderzoekslocatie, het oppervlakte water aan de zuidkant van de onderzoekslocatie en de directe omgeving zijn geen geschikte broedplekken waargenomen, waarmee een nestlocatie van grote gele kwikstaart kan worden uitgesloten. De grote gele kwikstaart zal zijn leefgebied eerder hebben in de omge-

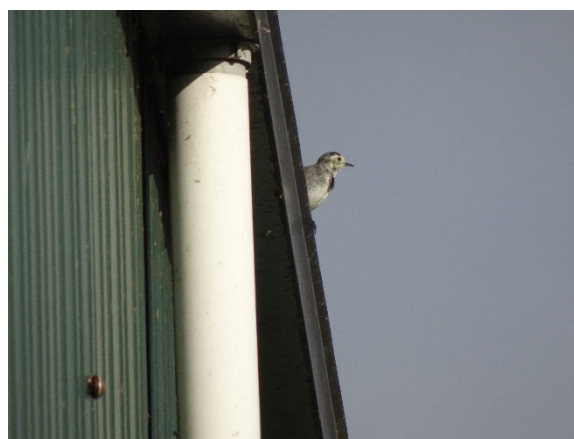
ving van de uiterwaarde van de Neder-Rijn. Negatieve effecten ten aanzien van de grote gele kwikstaart, als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden, kunnen derhalve worden uitgesloten.

Ooievaar

Ooievaars bouwen grote nesten in bomen, op daken, kerktorens en speciaal gemaakte platforms op palen. Op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen (potentiële) ooievaarsnesten aangetroffen. Verstoring ten aanzien van de ooievaar, als gevolg van de voorgenomen plannen, is dan ook uitgesloten.

Overige broedvogels

Ten aanzien van het verwijderen van de begroeiing op de onderzoekslocatie dient rekening gehouden te worden met algemene broedvogelsoorten. De aanwezige begroeiing kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals wilde eend, meerkoet, merel, roodborst, winterkoning en houtduif. De schuren kunnen daarnaast ook geschikt zijn voor soorten zoals kauw en witte kwikstaart (zie figuur 5-3). De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5-4. Witte kwikstaart jong op de dakgoot van de zuidelijke schuur.

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

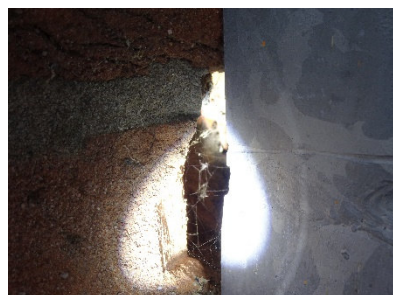
5.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandt's vleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De noordelijke schuur op de onderzoekslocatie is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuren (zie figuur 5-4 en 5-5). Daarnaast geeft de ruimte tussen de opstaande muren en het golfplaten dak ook toegang de spouwmuren (zie figuur 5-6). De bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis,

laatzvlieger en meervleermuis. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf en als baltsverblijf (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5-5. Spouwmuur van de noordelijke schuur.

Figuur 5-6. Gaten in de muur die toegang bieden tot de spouwmuur

Figuur 5-7. Ruimtes tussen het dak en de muur die toegang bieden tot de spouwmuur.

De aanwezige bomen op de onderzoeklocatie konden door het dichte bladerdek niet (volledig) onderzocht worden op de aanwezigheid van holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voorplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Verstoring ten aanzien van boombewonende vleermuizen is niet op voorhand uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De woning op het woonperceel omringd door de onderzoekslocatie (Hamsestraat 77) bevat geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen vanwege de aanwezigheid van overhangende dakpannen (zie figuur 5-7). Eventuele verblijfplaatsen in deze bebouwing ondervinden geen negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden, mits rekening wordt gehouden met het voorkomen van additionele (bouw)verlichting richting deze potentiële verblijfplaatsen en directe omgeving (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5-8. Overhangende dakpannen van het woonhuis.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft groene tuinen, akkers en bomenlanen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Dergelijke elementen zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Negatieve effecten ten aanzien van vliegroutes voor vleermuizen zijn uitgesloten.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen *et al.* (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, boommarter, bunzing, damhert, das, eekhoorn, hermelijn, steenmarter, wezel, wild zwijn en wolf.

Bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel.

Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, dichte struwelen, schuurtjes en dergelijke, oude hopen van onder andere konijnen en takkenrillen als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel maken gebruik van oude hopen van onder andere mollen en muizen, maar ook houtwallen, takkenrillen, steenhopen en ruimtes onder boomwortels. Kleine marterachtigen zijn daarnaast sterk gebonden aan landschapselementen als houtwallen, bosschages en braamstruwelen die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen vaste rust- en voortplantingsplaatsen. De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor zowel steenmarter als kleine marterachtigen door de aanwezigheid van (braam)struwelen, en groenstroken met ondergroei rondom de onderzoekslocatie (figuur 5-2 en 5-3) en een steenhoop (figuur 5-4). Daarnaast zijn de schuren op de onderzoekslocatie tijdens het veldbezoek niet intern geïnspecteerd op sporen van de steenmarter, een aanvullende interne inspectie hiernaar is benodigd. Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor de steenmarter en kleine marterachtigen kunnen negatieve effecten ten aanzien van deze soorten als gevolg van de voorgenomen ingreep niet worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5-9. Braamstruwelen aan de noordwestkant van de onderzoekslocatie.

Figuur 5-10. Groenstrook met ondergroei aan de noordwestkant van de onderzoekslocatie.

Figuur 5-11. Steenhoop naast de noordelijke grote schuur.

Bever

Bevers komen voor in gebieden waar land overgaat in water, zoals in moerassen, langs beken, rivieren en meren. De aanwezigheid van goed bereikbare bomen en struiken op de oever is een vereiste. Op en nabij de onderzoekslocatie zijn dergelijke waterlichamen niet aanwezig, waardoor de onderzoekslocatie ongeschikt habitat vormt voor de bever. De waarnemingen van de bever hebben naar verwachting betrekking op de omgeving rondom de uiterwaarden van de Neder-Rijn. Negatieve effecten ten aanzien van de bever zijn niet aan de orde.

Boommarter

De boommarter leeft bij voorkeur in uitgestrekte bossen. Hij komt voor in allerlei typen en leeftijden bos. Rustplaatsen van boommarters bevinden zich vaak in boomholten, konijnen-, vossen- of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Voortplantingsplaatsen zitten veelal in oude spechten- of eekhoornholten, inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Op de onderzoekslocatie is geen uitgestrekt bosgebied aanwezig en ontbreken bovengenoemde elementen waardoor het habitat ongeschikt is bevonden voor de boommarter. Daarnaast zijn sporen als uitwerpselen en prooiresten niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en is een vaste rust- en voortplantingsplaats voor de boommarter op voorhand uit te sluiten. De waarnemingen van de boommarter hebben naar verwachting betrekking op nabijgelegen bossen op de Grebbeberg en Wageningse Berg.

Das

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF zijn er waarnemingen bekend van de das op circa 3 km ten noorden van de onderzoekslocatie, aan de overkant van de Neder-Rijn.

De das komt voor in kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende beschutting, houtwallen en heggen, die kunnen dienen als beschutting en geleiding. Vaak zijn dit zowel hooggelegen als laaggelegen gronden op korte afstand van elkaar. Het grasland in op de onderzoekslocatie is mogelijk geschikt als foerageergebied van de das. Echter, tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie geen burchten en sporen aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als verblijfplaats door de das. Er zijn verder tussen de rivieren Neder-Rijn en Waal, ter hoogte van Opheusden, geen waarnemingen bekend van dassen. Gezien er geen dassen in de omgeving van de onderzoekslocatie voorkomen is het gebruik ervan als foerageergebied uitgesloten. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen plannen ten aanzien van de das zijn niet aan de orde.

Eekhoorn

De onderzoeklocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op deze locaties konden door het dichte bladerdek niet goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten, zodat de aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaats voor de eekhoorn niet op voorhand kan worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Overige soorten

Het voorkomen van overige grondgebonden zoogdieren, zoals damhert, wildzwijn en wolf, waarvoor geen vrijstelling geldt, is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen ervan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren, zoals egel, konijn en diverse soorten muizen. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van deze dieren worden vergraven (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF en RAVON (Van Delft *et al.* 2015) is binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de streng beschermde hazelworm en ringslang.

Ringslang

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Grote oppervlaktes laag gelegen, nat gebied worden gemeend, omdat de soort daar vaak niet alle stadia van zijn levenscyclus kan doorlopen. Vooral de ontwikkeling van eieren en de overwintering vormt in de polders voor deze soort een probleem. Ringslangen gebruiken warme, vochtige plekken om hun eieren af te zetten. In een natuurlijke situatie zijn dat aangespoeld materiaal, rottende boomresten of composterende bladhopen, muizenholen, onder mosplakken, onder en tussen stenen, en in rottende boomstronken. In cultuurlandschappen wordt intensief gebruik gemaakt van door de mens aangelegde mest-, blad-, zaagsel-, houtsnipper- en composthopen. De dichtstbijzijnde waarnemingen ten opzichte van de onderzoeklocatie zijn meer dan 400 meter ten noorden in de uiterwaarde van de Neder-Rijn. Hiertussen bevinden zich woningen, wegen en agrarische gebieden. Gezien de geïsoleerde ligging ten opzichte van de bekende populaties en het ontbreken van mogelijke broeihopen langs de oevers, kan een negatief effect op de ringslang naar aanleiding van de voorgenomen plannen worden uitgesloten.

Hazelworm

De hazelworm wordt voornamelijk waargenomen op bos- en heideterreinen, maar maakt daarnaast gebruik van tal van verschillende habitattypes. De bekende populaties in de omgeving van de onderzoeklocatie bevinden zich aan de overkant van de Neder-Rijn. Doordat het habitat op de onderzoekslocatie niet optimaal is voor de hazelworm, in de bebouwde kom ligt en vanwege barrières zoals de Neder-Rijn en wegen tussen de bekende populaties, is een negatief effect ten aanzien van de hazelworm als gevolg van de voorgenomen plannen uitgesloten.

5.5 Amfibieën

Streng beschermde soorten

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF en RAVON (Van Delft et al. 2015) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde soorten waargenomen: alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Voor de heikikker is op de onderzoekslocatie geen geschikt habitat aanwezig. De heikikker heeft een duidelijke voorkeur voor de landschapstypen heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. Het is duidelijk een cultuuvliedende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. De onderzoekslocatie wordt daarmee niet geschikt geacht.

Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander komt voor in heidegebieden, agrarisch gebied, op ruderaal terreinen en dringt ook door tot in steden en dorpen. De soort is niet kieskeurig wat betreft zijn voortplantingsbiotoop, zolang deze niet snel stromend of rijk aan vis is. De onderzoekslocatie biedt geschikt landhabitat in de vorm van oeverstruweel en (ruig) grasland voor de alpenwatersalamander (zie figuur 5-12), daarnaast is het water op en buiten de onderzoekslocatie geschikt als voorplantingshabitat (zie figuur 5-13 en 5-14). De aanwezigheid van deze soort en negatieve effecten als gevolg van de toekomsite plannen kunnen dan ook niet worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5-12. Het (ruig) grasland op de onderzoekslocatie.

Figuur 5-13. De oever van de A-watergang op de onderzoekslocatie.

Figuur 5-14. De oever van het water aangrenzend aan de onderzoekslocatie.

Kamsalamander

De kamsalamander wordt aangetroffen in bosrijk landschap, met houtwallen of struweel. Het voortplantingswater bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie, soms ook uit sloten. De soort heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. Op het land houden de dieren zich op tussen dichte vegetaties, zoals struikgewas of ruig grasland. De grote sloot op en het water aangrenzend aan de onderzoekslocatie zouden daarmee potentieel geschikt kunnen zijn als voortplantingswater voor de kamsalamander en het (ruig) grasland op de onderzoekslocatie als landhabitat. Aanwezigheid van de kamsalamander en een negatief effect op deze soort als gevolg van de toekomstige plannen kan derhalve niet worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Poelkikker

De poelkikker heeft een voorkeur voor de landschapstypen heide en hoogveen. Echter, wordt de soort gemeld uit halfnatuurlijke graslanden, agrarisch gebied en laagveen en komt voor in de landschapstypen stad & dorp en ruderaal terrein. De soort komt vooral tot voortplanting in vennen en hoogveenputten en daarnaast in andere kleine wateren, rivierbegeleidende wateren, veedrinkpoelen en sloten. De grote sloot op en het water aangrenzend aan de onderzoekslocatie zouden daarmee potentieel geschikt kunnen zijn als voortplantingswater voor de poelkikker en het (ruig) grasland op de onderzoekslocatie als landhabitat. Aanwezigheid van de poelkikker en een negatief effect op deze soort als gevolg van de toekomstige plannen kan derhalve niet worden uitgesloten (zie hoofdstuk 6).

Rugstreeppad

De rugstreeppad plant zich voort in ondiep, onbeschaduwd en vaak onbegroeid water dat vrij snel opwarmt. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. Rugstreeppadden overwinteren altijd op het land, ingegraven in de grond of diep weggekropen onder/in schuren of in kelders, in en om boerderijen. Volwassen dieren kunnen zich tot enkele kilometers verplaatsen. Juvenielen kunnen echter rondtrekken en daarbij (snel) nieuwe gebieden koloniseren. De exacte afstanden die juvenielen afleggen zijn niet bekend, maar het is waarschijnlijk dat uitwisseling van juvenielen plaatsvindt tussen populaties die 3-5 kilometer van elkaar af liggen. De sloten op en het water aangrenzend aan de onderzoekslocatie zouden mogelijk dienst kunnen doen als voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad. Het is niet uit te sluiten dat de onderzoekslocatie en directe omgeving dienst doet als voortplantings- en/of landbiotoop voor de rugstreeppad. In het geval van aanwezigheid van vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen treedt mogelijk verstoring op bij de voorgenomen werkzaamheden. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen plannen ten aanzien van de rugstreeppad zijn niet uit te sluiten (zie hoofdstuk 6).

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor algemene amfibieënsoorten zoals bruine kikker, kleine watersalamander, meerkikker en gewone pad. Het water kan onderkomen bieden aan deze soorten. Daarnaast kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de oevervegetatie en het struweel. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene amfibieënsoorten (zie hoofdstuk 6).

5.6 Vissen

Streng beschermde soort

Volgens de NDFF is op enkele kilometers van de onderzoekslocatie de beschermde grote modderkruiper waargenomen. Deze soort heeft een voorkeur voor verlangende wateren in laag dynamische overstromingsvlakten en moerasgebieden. Een aanzienlijk deel van het leefgebied ligt in de sloten van ingepolderde voormalige overstromingsvlakten. Daarnaast heeft de grote modderkruiper een dikke modderlaag nodig in combinatie met veel waterplanten voor zijn levenscyclus. De grote sloot op de onderzoekslocatie is geschikt habitat voor de grote modderkruiper (figuur 5-12), waardoor negatieve effecten als gevolg van de ingreep ten aanzien van de grote modderkruiper niet uitgesloten kunnen worden (zie hoofdstuk 6).

Figuur 5-14 De grote sloot (A-watergang) op de onderzoekslocatie.

Licht beschermde soorten

De grote sloot op de onderzoekslocatie biedt geschikt habitat voor een aantal algemeen voorkomende vissoorten als blankvoorn, brasem en snoek. Voor eventuele aanwezige algemene vissoorten geldt dat door de voorgenomen ingreep mogelijk verstoring optreedt (zie hoofdstuk 6).

5.7 Ongewervelden

Libellen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de beekrombout waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen. De beekrombout plant zich voort in uiteenlopende stromende wateren. De aanwezigheid van zuurstofrijk water en onbegroeide zandige bodems zijn belangrijk voor deze soort. Dergelijk habitat is op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Derhalve kan de aanwezigheid van de beekrombout op de onderzoekslocatie op voorhand worden uitgesloten.

Vlinders

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de grote vos waargenomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Geschikte waardplanten voor de beschermde vlindersoort grote vos zijn iep, zoete kers en populier. In het groen in het noordoosten van de onderzoekslocatie is de Hollandse iep veel aanwezig. Het is niet uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort (zie hoofdstuk 6).

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.8 Planten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de beschermde plantensoort, stijve wolfsmelk, waargenomen binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie.

De meeste beschermde soorten stellen specifieke eisen aan hun omgeving. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. De groeiomstandigheden van de stijve wolfsmelk zijn als volgt: zonnige tot licht beschaduwde, open plaatsen op vochtige, matig voedselrijke, weinig of niet bemeste, kalkrijke grond (klei, mergel en stenige plaatsen). Dit is op de onderzoekslocatie niet te verwachten, gezien de ondergroei vegetatie op de onderzoekslocatie met braam en brandnetel duidt op een hoge concentratie voedingsstoffen en verzuring van de bodem. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen beschermde planten waargenomen, negatieve effecten ten aanzien van beschermde planten zijn op voorhand uit te sluiten.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

Roofvogels, ransuil en roek

Nesten van roofvogels, ransuil en roek zijn jaarrond beschermd. Bij aanwezigheid van nestplaatsen van roofvogels op de onderzoekslocatie en/of binnen verstoringafstand van de onderzoekslocatie zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldbezoek konden de (hoge) bomen op en rondom de onderzoekslocatie door het dicht bladerdek niet (volledig) onderzocht worden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten. Om vast te stellen of er nesten van jaarrond beschermde soorten aanwezig zijn, dient een nadere inspectie uitgevoerd te worden in de winterperiode/bladloze periode. Indien nesten worden aangetroffen, zal een nader onderzoek in het broedseizoen van de desbetreffende soort(en) moeten uitwijzen of het nest in gebruik is en een jaarrond beschermde status heeft. Mocht een soort met een jaarrond beschermde status inderdaad gebruik maken van het nest, zullen mitigerende maatregelen en mogelijke een ontheffingsaanvraag aan de orde zijn.

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De onderzoekslocatie alsmede de directie omgeving zijn potentieel geschikt als verblijfplaats en functioneel leefgebied voor de steenuil.

Uilen zijn in het algemeen gevoelig voor verstoring, met name bij de nestplaats. Het ongestoord laten van voldoende ruimte, rond de vaste roesten/of voortplantingsplaats is hierbij belangrijk. Om te bepalen of er verstoring ten aanzien van genoemde soorten plaatsvindt, dient meer inzicht te worden verkregen in de aanwezigheid van nesten binnen en in de directe omgeving van de verstorende ontwikkelingen. Aantasting van de functionaliteit is aan de orde als geschikt habitat waar de soorten voorkomen in kwantiteit of kwaliteit afneemt, waardoor een plek niet meer de functie van nestplaats of vaste roestplaats, verblijfplaats of functioneel leefgebied (foerageergebied) kan vervullen. Een leefgebied moet voorzien in alles wat nodig is om succes-

vol te kunnen voortplanten. Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd. Om vast te stellen of er beschermde functies van uilen op de onderzoekslocatie aanwezig zijn, dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Huismus

De nesten van huismussen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen. Indien er op de onderzoekslocatie nestplaatsen van huismussen aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Om vast te stellen of er broedgevallen van de huismus op de onderzoekslocatie aanwezig zijn dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden tijdens het broedseizoen van de soort. Dit houdt in dat er twee veldbezoeken zullen plaatsvinden gedurende de ochtend in de periode van 1 april tot en met 15 mei. Het aanvullend onderzoek zal uitgevoerd worden conform het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, 2022)

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op alle deellocaties zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting (mits er geen marterachtigen van het groen gebruik maken) buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

6.2 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

De noordelijke grote schuur is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De sloop hiervan zou in geval van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming. De aanwezigen bomen op de onderzoeklocatie konden door het dichte bladerdek niet (volledig) onderzocht worden op de aanwezigheid van holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voorplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Om vast te stellen of er bo-

men met holtes, speleten en/of loshangend schors aanwezig zijn, dient een nadere inspectie uitgevoerd te worden in de winterperiode/bladloze periode.

Protocollair onderzoek

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden in de bebouwing zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Indien uit de nadere inspectie blijkt dat er geschikte bomen aanwezig zijn, dienen hier de ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis onderzocht te worden. Een extra inspectie van de boomholtes kan uitsluitel geven over de benodigde inzet voor het aanvullend onderzoek van de bomen.

Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies (zomer-, kraam- en paarverblijfplaats) er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Gelderland, middels een ontheffingsaanvraag.

Omliggende verblijfplaatsen

De woning omringt door de onderzoeklocatie bevat mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Overtreding van de Wet natuurbescherming is te vermijden indien mogelijke verblijfplaatsen in de omgeving functioneel en duurzaam behouden blijven. Hiervoor wordt geadviseerd om geen additionele (bouw)verlichting toe te passen richting het woonhuis. Indien een verlichtingstoename niet te voorkomen is dienen maatregelen genomen te worden om de toename tot een minimum te beperken door gebruik te maken van aangepaste armaturen, waaronder een aangepaste lampenkap, amberkleurig licht en een naar beneden gericht lichtpunt.

6.3 Overige zoogdieren

Steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn

In de provincie Gelderland zijn de steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel beschermde inheemse diersoorten en tevens opgenomen in onderdeel A, behorende bij artikel 3.10, eerste lid, van de nationaal beschermde dier- en plantensoorten volgens de Wet natuurbescherming. vangen; het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of vernielen) is van toepassing.

De (braam)struwelen en groenstroken rondom de onderzoekslocatie en een steenhoop vormen geschikte migratieroutes en mogelijk verblijfplaatsen voor de steenmarter en kleine marterachtigen. Gezien er bij de toekomstige plannen werkzaamheden plaats gaan vinden aan deze elementen, is mogelijk sprake van negatieve effecten ten aanzien van bovengenoemde soorten. Het is daarom van belang om middels aanvullend onderzoek vast te stellen wat de functie van de onderzoekslocatie is voor deze soorten, en of deze gebruik maken van de onderzoekslocatie. Indien blijkt dat de onderzoekslocatie in gebruik is door desbetreffende soorten, dienen mitigerende maatregelen genomen te worden en dient mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd.

Ten aanzien van de steenmarter is daarnaast een aanvullende interne inspectie benodigd van de grote schuren op de onderzoekslocatie. Dit om een verblijf-/rustplaats van de steenmarter uit te kunnen sluiten. Indien sporen worden aangetroffen is ook hier aanvullend onderzoek benodigd.

Eekhoorn

Het is op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet uit te sluiten dat op de onderzoeklocatie of binnen de invloedssfeer van de voorgenomen plannen nestlocaties van eekhoorns aanwezig zijn. Om aan te tonen dan wel uit te sluiten dat nesten van eekhoorns binnen op de onderzoekslocatie of invloedssfeer van de voorgenomen plannen aanwezig zijn, dient een aanvullende inspectie van de bomen op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie plaats te vinden in het bladerloze seizoen.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Amfibieën

Alpenwater- en kamsalamander

De alpenwatersalamander is een nationaal beschermde soort conform artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De kamsalamander is beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen of om de vaste voortplantings- of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Tevens is conform artikel 3.5 verboden dieren opzettelijk te verstoren.

Op en aangrenzend aan de onderzoekslocatie is potentieel voortplantings- en landhabitat voor de alpenwatersalamander en kamsalamander aanwezig. Gezien de toekomstige werkzaamheden aan de sloten en oevers op

de onderzoeklocatie zal verstoring van de alpenwatersalamander en kamsalamander plaatsvinden. Een aanvullend onderzoek naar alpenwatersalamander en kamsalamander noodzakelijk geacht. Het aanvullend onderzoek dient plaats te vinden conform het “Soortinventarisatieprotocol in het kader van Wet natuurbescherming” (Netwerk Groene Bureaus, versie 2017).

Rugstreeppad en poelkikker

De rugstreeppad en poelkikker zijn streng beschermde soorten conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Verblijfplaatsen van de soorten mogen niet opzettelijk verstoord, beschadigd of vernield worden. Ook mogen individuen niet opzettelijk worden gedood. Het water aangrenzend aan en de sloten op de onderzoekslocatie doen mogelijk dienst als voortplantingswater voor de rugstreeppad of poelkikker. Bij de voorgenomen werkzaamheden treedt mogelijk verstoring en/of vernietiging op van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van de rugstreeppad of poelkikker, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. Het is daarom van belang om vast te stellen wat de functie van de onderzoekslocatie is voor deze soorten.

Om te kunnen bepalen of verstoring van de rugstreeppad of poelkikker optreedt tijdens en na de werkzaamheden, dient een aanvullend onderzoek plaats te vinden. Het aanvullend onderzoek dient plaats te vinden conform het “Soortinventarisatieprotocol in het kader van Wet natuurbescherming” (Netwerk Groene Bureaus, versie 2017).

6.6 Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is een nationaal beschermde soort krachtens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het voortplantingswater noch rustplaatsen mogen opzettelijk worden beschadigd of vernield. Ook mogen individuen niet opzettelijk worden gedood. Als gevolg van de voorgenomen plannen is verstoring van de grote modderkruiper niet uit te sluiten.

Een aanvullend ecologisch onderzoek dient uitgevoerd te worden om de aanwezigheid vast te stellen dan wel uit te sluiten. Aan de hand van het aanvullend onderzoek kan worden beoordeeld of overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvindt.

6.7 Algemene vissoorten en amfibieën

De op de onderzoekslocatie te verwachten algemene vissoorten en amfibieën vallen onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Aangezien een quickscan over het algemeen geen document is dat bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt geraadpleegd, wordt aanbevolen om voor dempingswerkzaamheden een separaat ecologisch werkprotocol op te laten stellen. In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen om doding van aanwezige dieren te voorkomen en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd om te voldoen aan de zorgplicht (artikel 1.11).

6.8 Grote vos

Op de onderzoekslocatie zijn mogelijk geschikte waardplanten aanwezig voor de grote vos. De grote vos is een nationaal beschermde vlindersoort en is opgenomen in onderdeel A, behorende bij artikel 3.10, eerste lid, van de nationaal beschermde dier- en plantensoorten volgens de Wet natuurbescherming. Bij de voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijk voortplantingshabitat van desbetreffende vlindersoort verwijderd. Indien dit het geval is, vormt dit mogelijk een overtreding op de Wet natuurbescherming, waarvoor een ontheffing dient te worden aangevraagd. Om aan te tonen dan wel uit te sluiten of bij de voorgenomen plannen een overtreding van de Wet natuurbescherming aan de orde is ten aanzien van een beschermde vlindersoort, is ten aanzien van de grote vos een aanvullend onderzoek benodigd.

7 TOETSING AAN GEBIEDSBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Rijntakken, bevindt zich op circa 460 meter afstand ten noorden van de onderzoekslocatie (zie figuur 7-1).

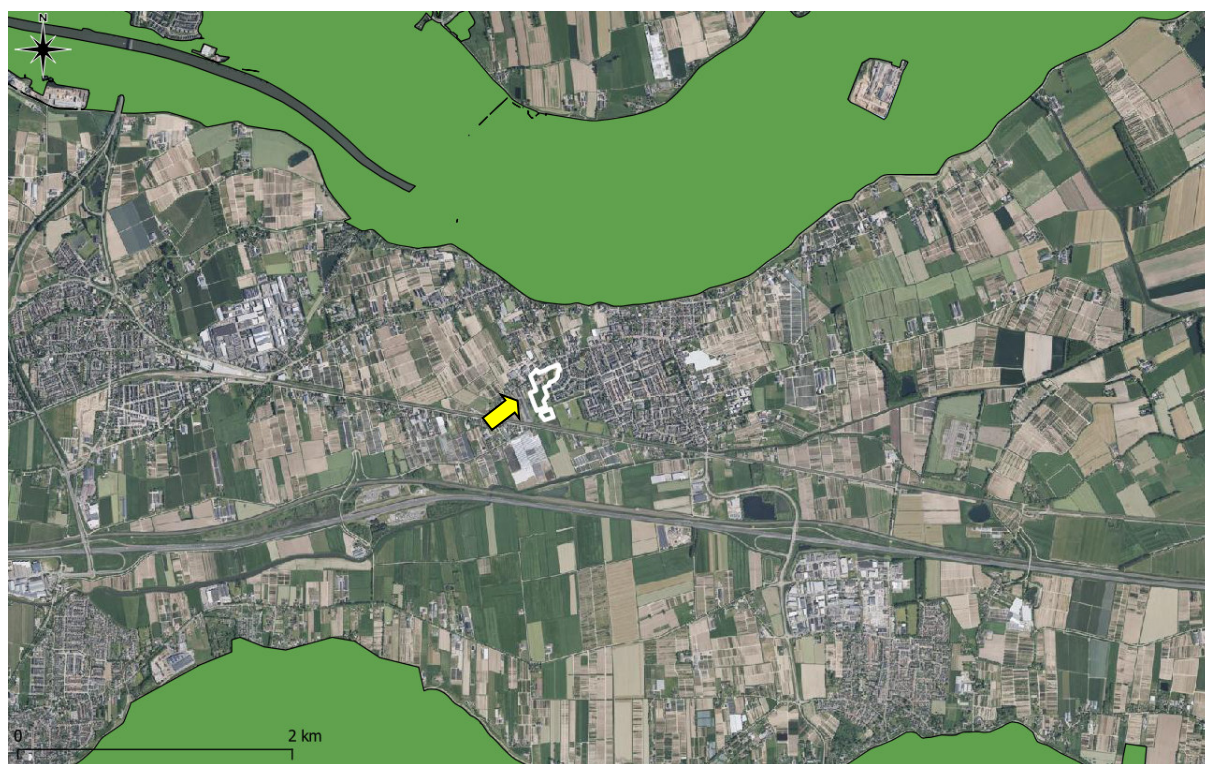
Figuur 7-1. Ligging onderzoekslocatie (wit omlijnd) ten opzichte van Natura 2000 (blauwe en gele vlakken).

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toename van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 460 m) tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn op voorhand niet uit te sluiten. Een vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van stikstof wordt,

met oog op de toekomstige plannen (woningbouw) noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 440 meter ten noorden van de onderzoekslocatie. In figuur 7-2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 7-2. Ligging onderzoekslocatie (wit omlijnd) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (groene vlakken).

De onderzoekslocatie is gelegen op 440 meter afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN niet aan de orde.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantingsplicht.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Neder-Betuwe een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd in het Herenland West te Opheusden.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens een woonwijk te realiseren op de onderzoekslocatie. Hiervoor zal de onderzoekslocatie grotendeels bouwrijp gemaakt worden en de watergangen gedempt. Het woonperceel van de Hamsestraat 77 blijft in de huidige staat behouden en is daarom buiten beschouwing gelaten tijdens de onderhavige quickscan.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 9-1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	-werkzaamheden buiten het broedseizoen starten -groen verwijderen buiten broedseizoen
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	-winterinspectie en mogelijk aanvullend onderzoek naar roofvogel, ransuil en roek benodigd -aanvullend onderzoek naar steenuil en huismus benodigd
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	-aanvullend onderzoek naar gebouwbe-wonende vleermuizen -winterinspectie bomen en mogelijk aanvullend onderzoek boombewonende vleermuizen -rekening houden met additionele (bouw)verlichting richting Hamsestraat 77
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende foerageergelegenheid in om-geving
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Grondgebonden zoogdieren	streng beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	-aanvullende interne inspectie naar steenmarter in de grote schuren -aanvullend onderzoek naar marterachtigen benodigd -winterinspectie en mogelijk aanvullend onderzoek naar eekhoorn benodigd
	licht beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	-aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren als de egel, konijn en diverse muizensoorten
Amfibieën	streng beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	-aanvullend onderzoek naar alpenwatersalamander, kamsalamander, rugstreeppad en poelkikker benodigd
	licht beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	-werken volgens ecologisch werkprotocol (zorgplicht (artikel 1.11)) ten aanzien van algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, kleine watersalamander en gewone pad
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen	streng beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	-aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper benodigd
	licht beschermd	ja	mogelijk	nee	nee	-werken volgens ecologisch werkprotocol (zorgplicht (artikel 1.11)) ten aanzien van algemeen voorkomende vissoorten als blankvoorn, brasem en snoek.
Libellen en vlinders		ja	mogelijk	ja	mogelijk	-aanvullend onderzoek naar grote vos
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		460m	mogelijk	ja	mogelijk	-modelberekening (AERIUS-calculator) benodigd
Natuurnetwerk Nederland		440m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Op basis van de onderhavige quickscan Wet natuurbescherming dient voor uitvoering van de plannen middels nader onderzoek meer duidelijkheid te worden verkregen omtrent de aan- of afwezigheid van een beschermde functie ten aanzien van steenuil, huismus, vleermuizen, marterachtigen, alpenwatersalamander, kamsalamander, rugstreeppad, poelkikker, grote modderkruiper en grote vos.

Om vast te kunnen stellen of er bomen geschikt voor boombewonende vleermuizen, eekhoornnesten, nesten van roofvogels, ransuil en roek op de onderzoekslocatie aanwezig zijn, is een nadere inspectie in de winterperiode/bladloze periode noodzakelijk. Bij aantreffen van een potentieel nest en/of verblijfplaats van boombewonende vleermuizen, eekhoorn, roofvogels, ransuil en roek is een nader onderzoek benodigd.

Overtredingen ten aanzien van algemene broedvogels kunnen worden voorkomen door groen te verwijderen buiten het broedseizoen en werkzaamheden op te starten buiten het broedseizoen. Geadviseerd wordt om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen.

Gelet op het woonhuis aan Hamsestraat 77 zijn bij de bouwfase en eindfase, overtredingen van de Wet natuurbescherming te vermijden als mogelijke verblijfplaatsen functioneel en behouden blijven. Additionele (bouw)verlichting richting het woonhuis dient te worden voorkomen. Indien een verlichtingstoename niet te voorkomen is dienen maatregelen genomen te worden om de toename tot een minimum te beperken.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Ten aanzien van algemene amfibieën en vissen dienen in het kader van de zorgplicht maatregelen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol om doding en negatieve effecten op dieren te voorkomen bij de werkzaamheden. Dit om te voldoen aan de zorgplicht onder artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming.

Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland en beschermde houtopstanden worden geen bezwaren voorzien in de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden op de onderzoekslocatie. Met het oog op de toekomstige plannen voor de onderzoekslocatie wordt een onderzoek met betrekking tot stikstofdepositie noodzakelijk geacht.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- BIJ12 (2022). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.
- Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 14 november 2022 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.
- Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Opheusden, periode 2012-2022. NDFF. Geraadpleegd op 14 november 2022 van <https://ndff-ecogrid.nl>.
- Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 14 november 2022 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.
- Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 14 november 2022 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.
- Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552>.

Provinciale bronnen

- Provincie Gelderland (2021, maart). Planviewer - Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021). Geraadpleegd op 14 november 2022 van <https://gldanders.planview.nl/planview/>.
- Provincie Gelderland (z.d.). Bijlage Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Geraadpleegd op 14 november 2022 van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08_733.pdf.
- Provincie Gelderland (z.d.). Natuurregels in Gelderland. Geraadpleegd op 14 november 2022 van <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=38465e1d8fec467ba027024c1e3476d1>.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfijn, gewone dolfijn, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfijn, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfijn
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren
Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger, bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilverreiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmsijs, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilverreiger, kleinste waterhoen, kluit, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluit, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespindief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhart, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoervlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimperlblaauwtje, duinparelmoervlinder, gentiaanblaauwtje, grote parelmoervlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavlinder, pimperlblaauwtje, sleedoornpage, spiegeldikkopje, veenbesblauwtje, veenbesparelmoervlinder, veenhooibeestje, veldparelmoervlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempen-se heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert

Artikel 3.10. Andere soorten	
Planten	akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, beklierde ogentroost, berggamander, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, den-nenorchis, dregs, echte gamander, franjgentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiseranjier, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruiptijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw parelzaad, scherpkruide, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruide, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrend beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foeragegebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

